

A nighttime photograph of a city skyline across a body of water. The city lights are reflected on the water's surface. A bright lightning bolt strikes the dark sky on the right side of the frame. A vertical yellow bar is positioned to the left of the main title.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Viestintäsuunnitelma | Maa- ja metsätalousministeriö

SISÄLTÖ

Viestintäsuunnitelman lähtökohdat

Sopeutumisviestinnän tavoitteet

Viestinnän kohderyhmät

Ydinviestit

Viestinnän keinot ja kanavat

Toimenpidesuunnitelma

The background of the slide features a dimly lit office environment with large windows. Several people are visible as silhouettes, engaged in various activities: some are standing and talking, while others are seated at tables. The overall atmosphere is professional and collaborative.

Viestintäsuunnitelman lähtökohdat

Viestintäsuunnitelman lähtökohdat

- Valtioneuvosto hyväksyi 20.11.2014 periaatepäätöksen kansallisesta ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmasta. Suunnitelman avulla edistetään yhteiskunnan kykyä sopeutua ilmastossa tapahtuviin muutoksiin ja hallita niihin liittyvät riskit.
- Periaatepäätös edellyttää sopeutumiseen liittyvän viestinnän tehostamista ja viestintäsuunnitelman laatimista. Maa- ja metsätalousministeriön johdolla on työstetty viestintäsuunnitelman runko yhteistyössä julkishallinnon muiden organisaatioiden kanssa.
- Viestintäsuunnitelma vastaa kysymyksiin **kenelle viestitään, mitä viestitään ja millä keinoilla viestitään**. Tehokkaassa viestinnässä asiat kerrotaan yksinkertaisesti ja selkeästi. Tästä syystä viestintää varten on valittu ydinviestit, joita tuodaan esiin kaikessa viestinnässä.
- Viestintäsuunnitelmassa:
 1. määritellään viestinnän **tavoitteet** ja **kohderyhmät**
 2. kiteytetään **ydinviestit**
 3. määritellään viestinnän **kanavat** ja **toimenpiteet**

Sopeutumisviestinnän tavoitteet

Sopeutumisviestinnän tavoitteet

Ilmastonmuutos vaikuttaa monella tavalla kansalaisten arkeen. Mitä paremmin muutokseen osataan varautua, sitä pienemmiksi jäävät muutoksen aiheuttamat haitat kuten tulvavahingot ja myrskytuhot. Toisaalta ilmastonmuutos avaa uusia mahdollisuuksia, kun esimerkiksi kasvukausi pitenee.

Ilmastonmuutoksen haitallisia vaikutuksia

- Tulvat, rankkasateet ja myrskytuhot
 - Kustannukset, infraongelmat ja henkilövahingot
- Kuivuus ja lämpötilan nousu
 - Metsäpalot ja hellekuolemat
- Luonnon monimuotoisuus kärsii
- Taudit, tuholaiset ja vieraslajit
- Kansainväliset uhat
 - Hallitsematon muuttoliike maasta toiseen
 - Veden ja ruoan saatavuus heikkenee

Ilmastonmuutoksen mahdolliset hyödyt

- Liiketoiminnan mahdollisuudet
 - Muutos pakottaa kehittämään uutta
 - Teknologiaosaaminen, luonnonvaratalous, cleantech
- Lämmitystarve vähenee, energiankulutus pienenee
- Suomen houkuttelevuus matkailukohteena lisääntyy
- Lämpimän ilmaston tuomat terveysvaikutukset
- Maa- ja metsätalous
 - Kasvukauden piteneminen ja uudet lajikkeet
- **Pitkällä aikavälillä hyötyjä ei välttämättä ole!**

Sopeutumisviestinnän tavoitteet

- Viestinnän tavoitteena on auttaa kansalaisia, viranomaisia ja yhteiskunnan päättäjiä varautumaan ilmastonmuutoksen seurauksiin.
- **Viestinnän tavoitteita laajasti ottaen ovat**
 1. Huoltovarmuuden turvaaminen
 2. Kestävän yhteiskunnallisen ja yritysten kilpailukyvyn varmistaminen
 3. Riskien hallinta

Viestinnän kohderyhmät

Viestinnän kohderyhmät

- Sopeutumisviestinnän ensisijaiset kohderyhmät ovat:
 1. Kansalaiset
 2. Eduskunta ja muut elinkeinoelämän ja politiikan päätöksentekijät
 3. Hallinnonalojen erityisryhmät, joille on tarve viestiä muutokseen varautumisen yksityiskohdista
 4. Yritykset
 5. Opettajat ja oppilaitokset
- Pääviestit suunnataan yleisellä tasolla arjen turvallisuuden ja varautumisen varmistamiseen siten, että elinkeinoelämä ja poliittiset päättäjät sekä virkakoneisto pystyvät omassa päätöksenteossaan ottamaan huomioon pitkälle ulottuvat muutokset.
- Hyödynnetään järjestöjä ja niiden verkostoja viestintäkanavana. Yksittäisen kansalaisen tai pienyrittäjän tavoittaminen onnistuu tehokkaimmin näillä läheisten kansalais- ja etujärjestöjen kautta.
- Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla kaikkien organisaatioiden tavoitteena on toistaa pääviestejä yhdenmukaisesti. Sopeutumisviestinnällä on yksi ääni, mutta monta suuta.

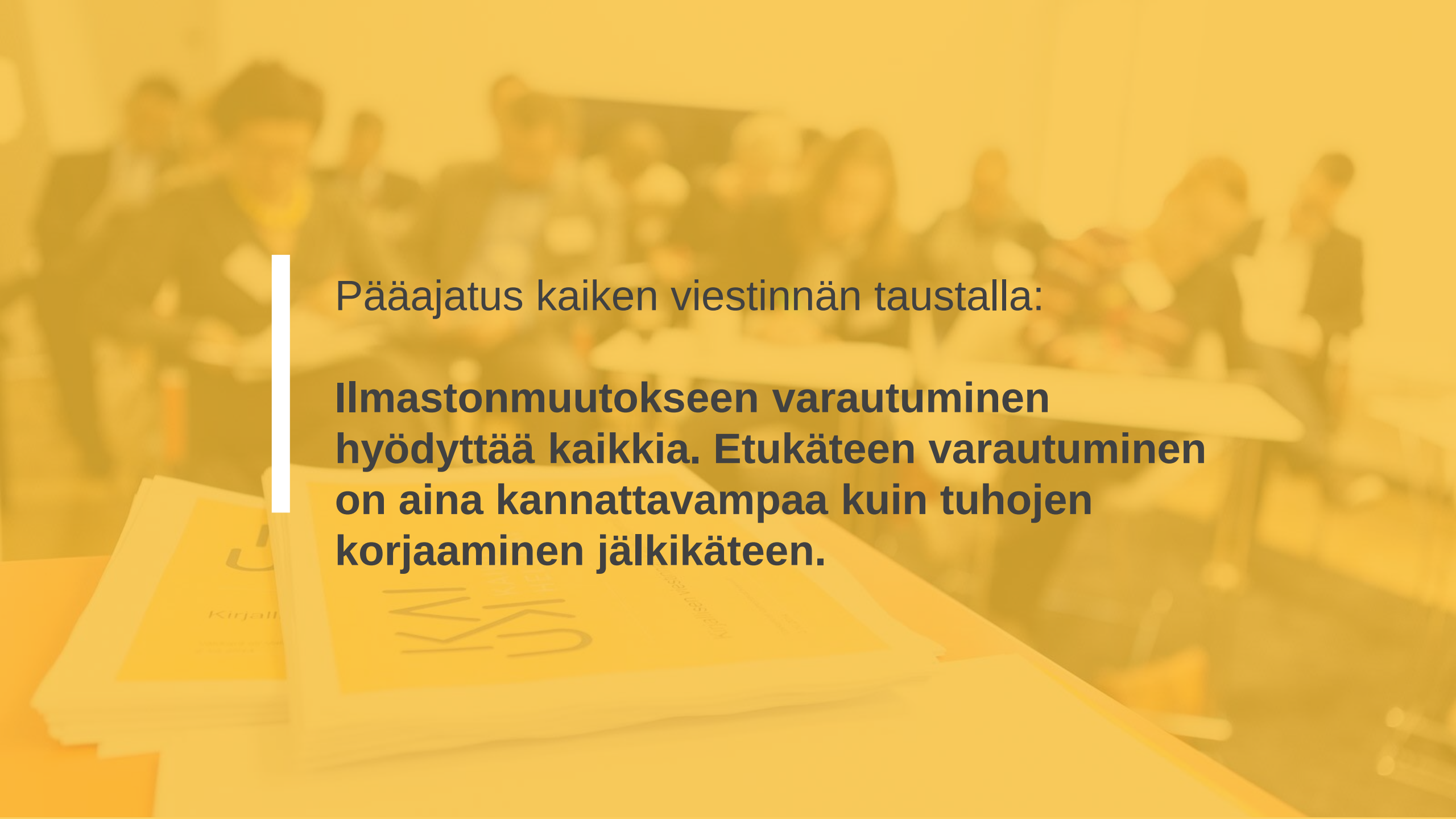

Ydinviestit

Ydinviestit

- Sopeutumisviestintään on laadittu ydinviestit, joiden sisältöä tuodaan esiin kaikessa viestinnässä. Niiden avulla pyritään vahvistamaan tavoiteltua mielikuvaa muutokseen varautumisen tärkeydestä.
- Ydinviestit voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin:
 1. **Luonto- ja hyvinvointi**
 2. **Sään ääri-ilmiöt**
 3. **Globaalit kysymykset**
 4. **Infra ja investoinnit**
- Ydinviestejä ei välttämättä toisteta sellaisenaan, vaan ne pyritään aina nostamaan esiin todisteiden kautta.
- Henkisenä kattoviestinä on ajatus siitä, että muutokseen varautuminen hyödyttää kaikkia.

Pääajatus kaiken viestinnän taustalla:

**Ilmastonmuutokseen varautuminen
hyödyttää kaikkia. Etukäteen varautuminen
on aina kannattavampaa kuin tuhojen
korjaaminen jälkikäteen.**

Ydinviestit: Luonto ja hyvinvointi

1. Ilmastonmuutos vaikuttaa luonnon ja ihmisten hyvinvointiin. Haittoja on mahdollista ehkäistä omaa käytöstä muuttamalla.
2. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen tulee nostaa luonnonsuojelun tärkeimmäksi tavoitteeksi.

Taustat ja keskeiset faktat:

- Kasvukausi pitenee, ja ruoantuotantoon voidaan ottaa uusia kasvilajeja.
- Ruokaketjun kannattaa ennakoida ilmastonmuutosta ja etsiä uusia ja kannattavia ratkaisuja, jotta kotimainen ruoantuotanto voidaan turvata.
- Ilmaston lämpeneminen tuo Suomeen uusia tuholaisia
- Lämpö lisää terveysriskejä. Tarvitaan sekä fyysistä että henkistä sopeutumista.

Ydinviestit: Sään ääri-ilmiöt

1. Vastuullinen kansalainen varautuu myrskyihin ja tulviin. Riskien tiedostaminen ajoissa vähentää henkilö- ja omaisuusvahinkojen määrää.
2. Vastuullinen kunta varautuu sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen kartoittamalla riskialueet ja huolehtimalla pelastusviranomaisten toimintaedellytyksistä.

Taustat ja keskeiset faktat:

- Varautuminen etukäteen vähentää sään aiheuttamista tuhoista koituvia kustannuksia.
- Poikkeustilanteisiin kannattaa varata ruokaa, vettä, lääkkeitä, varavoimaa energianlähteeksi
- Infrastruktuurin on toimittava kaikissa olosuhteissa.

Ydinviestit: Globaalit kysymykset

1. Suomen etu on olla mukana ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja siitä kärsivien maiden auttamisessa. Suomalaista osaamista kannattaa hyödyntää globaalisti ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Taustat ja keskeiset faktat:

- Uusiutuvan energian ja cleantechin markkinat kasvavat alueilla, missä ilmastonmuutos vaikuttaa eniten.
- Kehitysyhteistyössä ja liiketoiminnassa on jo saavutettu tuloksia

Ydinviestit: Infra ja investoinnit

1. **Infrastrukturi tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että se toimii moitteettomasti ja turvallisesti kaikissa tilanteissa koko elinkaarensa ajan ja syntyvä hiilijalanjälki on mahdollisimman pieni.**

Taustat ja keskeiset faktat:

- Nyt tehtävien investointien on säilytettävä toimivuutensa vielä kymmenien vuosien päästä.
- Infrastruktuurin on toimittava kaikissa olosuhteissa.

Viestinnän keinot ja kanavat

Viestinnän keinot ja kanavat

- Kohdeyleisöt tavoitetaan parhaiten käyttämällä useita viestinnän keinoja ja kanavia rinnakkain. Kohderyhmät ovat pirstaloituneet, mutta tietyt teemat kokoavat haluttuja yleisöjä samoille areenoille.
- Ilmastonmuutokseen sopeutumisen viestintä vaatii usean tahon yhteistyötä, mutta samaan aikaan on varottava tekemästä päällekkäistä työtä ja löydettävä kustannustehokas tapa tuottaa ja jakaa sisältöjä yhdessä.
- Poliitikkoihin pyritään vaikuttamaan valiokuntakuulemisten kautta. Lisäksi tarvitaan yhteistyössä toteutettuja tilaisuuksia, jotka suunnataan tietyille valiokunnille. Päättäjiin vaikutetaan myös mediaviestinnän keinoin: poliitikot seuraavat mediaa, ja media ohjaa kansalaisten ajattelua.

Mediaviestinnän keinot

- **Juttuaiheiden tarjoaminen medialle**
 - Tiede-, ammatti- ja yleismedia
 - Mieliipidekirjoitukset
- **Taustainfot ja -tapaamiset**
- **Tapahtumat ja puheenvuorot muiden tapahtumissa**
 - Seminaarit
- **Tiedotustilaisuudet**
- **Tiedotteet**
- **Sosiaalinen media**
 - Blogit
 - Pelit ja paikkatiedon hyödyntäminen
 - Infografiikka

Toimenpidesuunnitelma

	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu
Tiedotteet			Luken Sopeutumisen tila 2017-raportin julkistaminen
Artikkelit ja uutiskirjeet		Ilmastokooste (Kuntaliiton markkinointikirje) / Jenni Kuja-Aro/Mattsson Kuntaliitto	SPEKin ajankohtaistiedote (30.3.): myrskyt ja sähkökatkot
Tapahtumat	17.1. Seminaari: Muuttuva ilmasto ja luontotyyppien sekä lajien uhanalaisuus suomessa / Aulikki Alanen, YM	7.2. Seminaari ilmastonmuutokseen sopeutuminen käytännössä / Maa- ja metsätalousministeriö & Tapio 9.2. Seminaari: Ilmastonmuutoksen hillintä / HSY	16.3. Mediatilaisuus toimittajille Luken raportista Ilmastonmuutokseen sopeutumisen neuvottelupäivä / YM Ilmastonmuutos ja metsätuhot-seminaarisarja / Luke & SMK
Muu viestintä		Tiedotus myös Maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla ja Luonnonvarat.fi-sivustolla / Saara Lilja-Rothsten, MMM, Nora Arnkil, Tapio	Policy brief 22.3. - Kuntien sää- ja ilmastoriskit kuriin riskien arvioinnilla ja hallinnalla / VNK ja VN TEAS verkkosivut + uutinen IL:n, SYKE:n ja HY:n verkkosivuille / Sanna Luhtala, IL Kuntien ilmastoteot ja -verkostot/Kuntaliiton verkkosivut (Jenni Kuja-Aro) SPEK: 72 tuntia –varautumiskoulutuskonsepti: kouluttajille tarjolla mm. diat ilmastonmuutoksesta/ruokaturvasta/äärevistä sääilmiöistä ja niihin varautumisesta/globalista vastuusta/infran turvaamisesta

	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu
Tiedotteet	Tiedote: Lumen vesipitoisuuspalvelu, tarve kiinteistöjen hoitamiseen / IL, YM, SYKE		Metsäpalo-indeksistä tiedottaminen / IL
Artikkelit ja uutiskirjeet	Ilmastomuutoksen sopeutuminen maataloudessa (artikkeli Ilmasto-opas.fi-sivustolle) / Sanna Luhtala IL + Kaija Hakala, Luke Artikkeli Kuntatekniikka-lehteen: Hulevesien hallinnan kehittäminen kunnissa, esimerkkitapaus (jos löytyy hyvä) / Paavo Taipale, Kuntaliitto; Markku Vento, Kuntatekniikka-lehti	Tiedottaminen seminaarista Kuntaliiton uutiskirjeessä / Susanna Kankaanpää HSY Ilmastokooste (Kuntaliiton markkinointikirje) / Jenni Kuja-Aro/Mattsson Kuntaliitto	SPEKin ajankohtaistiedote: maastopalot urbaanina ilmiönä, ohjeet rankkasateiden ja pitkällisen kuumuuden varalta (ajankohta keväällä/kesällä)
Tapahtumat		4.5.2017 SEMINAARI Kuntien ja kaupunkien ilmastomuutokseen sopeutuminen (HSY) Kuntaliiton kuntien ilmastokampanjan tapaaminen - ympäristöviranhaltijoille ja kuntien ilmastotasiantuntijoille suunnattu verkostotapaaminen / Jenni Kuja-Aro/Mattsson Kuntaliitto	Kansainvälinen ilmastopalveluseminaari 19.6.2017, IL
Muu viestintä	Kuntien ilmastoverkostot - selvitys ja viestintäpaketti, valmistuu keväällä 2017 / Jenni Kuja-Aro/Lotta Mattsson/Miira Riipinen, Kuntaliitto		Some-viestintä ilmastopalveluseminaarista / Adriaan Perrels, IL

	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu
Tiedotteet			
Artikkelit ja uutiskirjeet		Ilmastokooste (Kuntaliiton markkinointikirje) / Jenni Kuja-Aro/Mattsson Kuntaliitto	Blogikirjoitus MHS-juttusarjaan metsätaloudesta ja ilmastoriskeistä / Nora Arnkil & Tarja Ollas, Tapio <i>(ajankohta vielä avoin)</i>
Tapahtumat		Kuntamarkkinat - Sopeutumisen hyvät käytännöt -tietoisku / Kalevi Luoma/Paavo Taipale/Jenni Kuja-Aro/Lotta Mattsson, Kuntaliitto	7.9. työpaja sopeutumisesta yrityksille/Nora Arnkil, Tapio (yhteistyössä FIBS, MMM, CLC)
Muu viestintä			Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Suomessa – luento/tiedottaminen ulkomaalaisille opiskelijoille (Metropolia AMK) / Susanna Kankaanpää (HSY)

	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
Tiedotteet		Tiedote yksityisen sektorin sopeutumisen tilasta/Nora Arnkil, Tapio & MMM	
Artikkelit ja uutiskirjeet		Ilmastokooste (Kuntaliiton markkinointikirje) / Jenni Kuja-Aro/Mattsson Kuntaliitto	
Tapahtumat	18.10. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen seminaari yrityksille /Nora Arnkil, Tapio (yhteistyö FIBS, CLC, MMM) FCG:n luottamushenkilökoulutus, sopeutuminen esillä "pintaraapaisuna" (useita tapahtumia syys-joulukuussa) / Paavo Taipale, Kuntaliitto	FCG:n luottamushenkilökoulutus (useita tapahtumia syys-joulukuussa) / Paavo Taipale, Kuntaliitto	FCG:n luottamushenkilökoulutus (useita tapahtumia syys-joulukuussa) / Paavo Taipale, Kuntaliitto Kuntaliiton kuntien ilmastokampanjan tapaaminen - ympäristöviranhaltijoille ja kuntien ilmastoasiantuntijoille suunnattu verkostotapaaminen / Jenni Kuja-Aro/Mattsson Kuntaliitto
Muu viestintä	<i>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen/ haavoittuvuus ilmastoriskeille? / VNK teas-hanke?</i>		